

THOMAS PAINÉ

(Robert G. Ingersollin Puhe Thomas Painen Muistolle)

Lyhennellen suom. KIRJATOUKKA.

(Jatkoa edelliseen numeroon)

YLI vuosisata sitten katoollinen kirkko, kään-
riytyneenä miljoonien viattomien verellä
värjättyyn kaapuun, pitäen käsissään val-
lan, voiman, kullan ja kunnian valtikan, helve-
tin ja talvaan avalmet, polkien jalkainsa alle
kansakuntien vapaudet, melkein yleismaailmal-
lisen valtansa ylpeyden hetkellä, tunsu sydämet-
tömässä rinnassaan Voltairen kuolettavan tika-
rin iskun. Tämän iskun vaikutuksesta kirkko
ei voi milloinkaan täydelleen toipua. Vihasta
mustana kirkko julisti ikuisen kirouksensa suur-
ta tuhoajaansa vastaan. Protestantit ovat yhty-
neet Roomaan.

Meidän omassa maassamme kirkko oli kaik-
kivaltias, ja vaikkakin jakautuneena useaan
eri lahkoon, oli valmis heti yhtymään taistelus-
sa yhteistä vihollista vastaan.

Paine antoi ensimmäisen voimakkaan iskun.
"Age of Reason" kaivoi enempi perusteita pro-
testanttisen kirkon alta kuin mikään muu sil-
loin tunnettu kirja. Se antoi tavattoman mää-
rän ajatuksen aihetta. Se oli kirjoitettu kes-
kinkertaisille ihmisille, on suorasanainen, rehel-
linen raamatun ja kristillisen järjestelmän tut-
kimuksessaan.

Paine ei epäröinyt ensimmäiseltä sivulta vii-
meiselle. Hän tuo julki tasapuolisen ajatuk-
sensa, ja tasapuoliset ajatukset ovat aina arvok-
kaita.

"Age of Reason" on vapauttanut meidät kaik-
ki. Se asetti väitökset kansan suuhun, se pani
kirkon puolustustalsteluun; se antoi jokaisessa
kyläkunnassa jollekin tilaisuuden ahdistaa pap-
pia kysymyksillä; se teki maailman viisaam-
maksi ja kirkon paremmaksi; se otti voiman
saarnatuolista ja jakoi sen kirkon penkkeihin.

Aivan samassa suhteessa kuin ihmiskunta on
edistynyt, kirkko on menettänyt valtaansa. Siitä
säännöstä ei ole polkkeusta.

Mikään kansakunta ei ole aineellisesti edis-
tynyt joka on jyrkästi pitänyt kiinni perusta-
jainsa uskonnosta.

Mikään kansakunta ei ole antanut itseään

kirkon täydellisen holhouksen alaiseksi samalla
menettämättä voimakkuuttaan, kunniaakkuut-
taan ja olemassaoloaan.

Jokainen kirkkokunta olettaa löytäneensä eh-
dottoman totuuden. Se on edistyksen loppu.
Miksi etsiä sitä jonka jo on löytänyt? Miksi
tutkia sitä jonka jo tietää?

Jokainen uskonto on kivi juoksevassa virras-
sa: Ihmiskunta virtaa ohitse. Jokainen uskonto
huutaa maailmankaikkeudelle, "Pysähdy!" Us-
konto on tietämätön menneisyys, vetäen taak-
sepäin tiedonhaluista nykyisyyttä.

Kirkko on ahdistanut Painea pelottaakseen
toisia. Ei mitään keinoa minään alkakautena
ole säästetty vastustajain tuhoamisessa. Kirk-
ko on käyttänyt maalausta, musiikkia ja ark-
kitehtuuria, yksinkertaisesti turmellakseen ih-
miskuntaa.

Mutta on olemassa ihmisiä joita ei mikään
peloi. Kaikkina aikoina on ollut rohkeita ih-
misiä jotka ovat yksinpä jumaliakin uhman-
neet. Joku ylpeä pää on aina ollut yläpuolella
aaltojen. Kaikkina aikoina on joku Diogenes
uhrattu jumalille. Todellinen nero ei milloin-
kaan antaudu ja aina on ollut joku "Simson,"
joka on koetellut auktoriteetin pilarien lujuu-
tta.

Epäilläjä, tutkija, uskomaton, ovat olleet va-
pauuden pelastajina. Tämä totuus aletaan jo
huomata ja todelliset sivistyneet kunnioittavat
menneisyyden rohkeita ajattelijoita.

Mutta kirkko on yhtä anteeksiantamaton
kuin milloinkaan ennen ja yhä ihmettelee mik-
si kukaan uskomaton on tarpeeksi syntinen
taistellakseen kirkon vallan tuhoamiseksi.

Minä sanon kirkolle miksi. Te olette vangin-
neet ihmisen järjen; te olette olleet vapau-
den vihollisia; te olette polttaneet meitä roviolla —
polttaneet meitä hiljaisella tulella — repineet
meidän lihaamme rautakappaleilla; te olette
peittäneet meidät kahleilla — sulkeneet meidät
lakien ulkopuolelle; te olette täyttäneet maail-
man kauhulla; te olette takavarikoineet meidän
omaisuutemme; te olette kieltäneet meiltä oi-

keuden todistaa tuomiolaitoksien edessä; te olette leimanneet meidät häpeällä; te olette repineet irti meidän kielemme; te olette kieltäneet meiltä hautauksen. Teidän uskontonne nimessä te olette ryöstäneet meiltä kaikki oikeudet; ja sen jälkeen kun olette meidän päällemme syytäneet kaiken pahuuden mitä maailmassa löytyy, te olette laskeutuneet polvillenne, asettaneet kätenne ristiin ja rukoukset jumaalanne että hän meitä ikuisesti kärventäisi.

Voitteko te ihmetellä että me inhoamme teidän oppejanne — että me halveksimme teidän uskontojanne — että me tunnemme itsemme ylpeäksi tietäessämme olevamme teidän valtanne ulkopuolella; että me olemme vapaita teistä huolimatta; että me voimme ilmaista rehellisen ajatuksemme ja että koko maailma on nousemassa ihanaa valoa kohti?

Voitteko te ihmetellä että me osoitamme ylpeydellä sitä tosiasiaa että uskomattomuus on aina löydetty taistelussa ihmisoikeuksien puolesta, omantunnon vapauden puolesta ja kaikkien onnellisuuden puolesta?

Voitteko te ihmetellä että me olemme ylpeitä tietäessämme että me olemme aina olleet järjen seuraajia ja vapauden sotilaita, että me olemme taistelleet tyranniutta ja taikauskoa vastaan ja pitäneet kätemme puhtaina ihmisverestä?

Me kiellämme että uskonto olisi elämän päämäärä. Silloin kun se niin käsitetään se tulee onnellisuuden tuhoajaksi — onnellisuuden, joka todella on elämän päämäärä.

Uskomattomuus on vapautta; uskonto on orjuutta. Jokaisessa uskonnossa mies on jumalan orja — nainen on miehen orja ja viattomat lapset ovat kaikkien orjia.

Näyttää melkein siltä kuin kaikkein hartaimmankin kristityn täytyisi joskus epäillä uskontonsa jumalallista alkuperää. Kahdeksantoista vuosisataa sitä oppia on saarnattu. Kauemmin kuin tuhannen vuotta kirkolla oli, suurimmalta osalta, täysi valta yli sivistyneen maailman, ja mikä on ollut tuloksena? Ovatko kristilliset kansat hyvänsuopaisuuden ja suvaitsevaisuuden perikuvia? Päinvastoin, heidän pääasiallisin tehtävänsä on toistensa tuhoaminen. Kymmenet miljoonat kristityt ovat opetetut, ohjatut ja harjoitetut murhaamaan kristiveljiään. Jokainen kansakunta on nääntymäisillään toisia kristityitä vastaan käytyjen sotien rasituksista,

tahi puolustaessaan itseään kristityiden hyökäyksiltä. Maailma on täytetty linnoituksilla turvaamaan kristityitä kristityiltä, ja jokainen meri on peltetty rautaisilla hirviöllillä räjäytetään kristityiden aivot iankaikkiseen tyhjiyteen . . . Joku toinen keino täytyy löytyä tämän maailman parempaan järjestykseen saattamiseksi. Me olemme kokeilleet uskontoa ja dogmaa ja tarustoa, ja siinä olemme epäonnistuneet — ja epäonnistuminen on johtanut kaikkien kansakuntien rappioon.

Ihmiset tuhoutuvat tiedon puutteessa. Ei mikään muu paitsi valistustieteellinen valistus, voi viedä ihmiskuntaa eteenpäin. Meidän täytyy löytää luonnon lait ja mukautua niihin.

Ihmisten täytyy olla vapaita henkisesti sekä ruumiillisesti, — vapaa työ ja vapaa ajattelu — kahleettomat kädet ja kahleettomat aivot. Vapaa työ antaa meille varallisuuden. Vapaa ajattelu antaa meille totuuden.

Me tarvitsemme moraalisesti rohkeita miehiä puhumaan sekä kirjoittamaan ajatuksensa ja seisomaan miellipiteittensä takana, vaikkapa kuolema uhkaksi. Meidän ei tarvitse peljätä että olemme liaksi radikaaleja. Tulevaisuus tulee sen näyttämään. Paine oli ajastaan paljon edellä; mutta hän oli oikeappinen verrattuna tämän päivän uskottomiin.

Tiede, tuo suuri vapauttaja, on ollut toimekäs sitten vuoden 1809 ja edistyksen valtatie ohessa on mennessyyden särkyneet mielikuvat.

Tämä kaikki on saavutettu muutamien urhokkaiden miesten avulla. Tieteen miehet ovat tulkinneet taivaan sekä maan ja erinomaisella kärsivällisyydellä ovat tuoneet tosiasiat esille. Rohkeat ajattelijat ovat käyttäneet niitä hyväkseen. Synkät taikauskon luolat ovat muutetut ajattelun temppeleiksi ja mennessyyden pahat henget ovat tämän päivän enkeleitä.

* * *

Tiede otti kourallisen santaa, rakensi kaukoputken jonka avulla tutki tähtitaivaan syvyyksiä. Tiede riisti jumailta heidän salamansa; ja nyt sähkökipinät, kuormitettuna ajatuksilla ja rakkaudella, säteilevät meren aaltojen alla. Tiede otti kyynelien huonosti palkatun työläisen poskelta, muodosti siltä höyryn, synnytti jättiläisen joka väsymättömillä käsivarsillaan pyörittää lukemattomat teollisuuksien pyörät.

Thomas Paine oli yksi järkevästä urholista — yksi niistä miehistä jolle me olemme velkaa.

Hänen nimensä on ikulisesti yhdistettynä suureen tasavaltamme. Niin kauan kun vapaa hallitus on olemassa Painea tullaan muistamaan, ihaillemaan ja kunnioittamaan.

Hän eli pitkän, työteliään ja hyödyllisen elämän. Maailma on parempi sen vuoksi kun hän eli. Totuuden tähden hän otti vastaan vihan ja halveksumisen. Hän söi katkeran murheen leivän. Hänen ystävänsä hylkäsivät hänet sen vuoksi kun hän oli uskollinen itselleen, ja uskollinen heille. Hän menetti kanssaihmiensä arvonannon, mutta säilytti omansa. Hänen elämänsä oli mitä maailma nimittää epäonnistuneeksi, mutta jota historia nimittää onnistuneeksi.

Jos rakastaminen kanssaihmiään enemmän kuin itseään on jaloutta, Thomas Paine oli jalo.

Jos oleminen aikaansa edellä — oleminen tienraivaaja oikeaan suuntaan — on suuruutta, Thomas Paine oli suuri.

Jos periaatteidensa takana seisominen kuoleman uhalla on urhoollisuutta, Thomas Paine oli urho.

Seitsemänkymmentäkolme-vuotiaana, kuolema kosketti hänen väsynyttä sydäntään. Hän kuoli maassa jota hänen nerokkuutensa puolusti — sen lipun alla jota hän oli ylös kohottamassa. Panettelu ei häneen enää ulotu — viha ei häneen enää vaikuta. Hän lepää haudan suojelemana, tähtien hiljaisuuden alla.

Vielä muutamia vuosia — vielä muutamia rohkeita miehiä — vielä muutamia valonsäteitä, niin ihmiskunta tulee ihaillemaan sen miehen muistoa joka sanoi:

“MIKÄ HYVÄNSÄ USKONNOLLINEN JÄRJESTELMÄ, JOKA JÄRKYYTTÄÄ LAPSEN MIELTÄ, EI VOI OLLA OIKEA JÄRJESTELMÄ.”

“MAAILMA ON MINUN ISÄNMAANI, HYVYYDEN TEKEMINEN MINUN USKONTONI.”

—LOPFU—

Espanjan Uusi Vuosi

Kirj. A. P. ALEKSANDER

Uusi on vuosi vaihtunut taas,
rauha on poissa, sota on maass’.
Ankarat viimat myrskyiset —
armeijat tulta lietsoo.
Leivästä meillä taistellaan
työläisten joukkovoimalla.
Harvojen valtaistoria
päättyykö verivirtaan?

Oli joulukuun meitä murhattiin,
pommit kun painui Madridiin.
Viattomain veri virtaill —
itkuunsa lapset nääntyi.
“Rauha on maassa,” saarnattiin,
“tahtoa hyvää” lohdittiin.
Moinenko iva hyökkääjain
kaunilina soitti korviin.

Rintamajoukko työläisten
fascisteille vastas tykkeineen.
Saarnata milloin rauhasta voit,
eestä myös ollos pois.
Vertansa naiset viattomat
tähtensä saavat vuodattaa.
Voiman ken heiltä ottaa pois,
hän rauhankin saada vois.

Aatokset meillä aivoissa lyö;
rauha kun maassa, kaunis on työ.
Riemu ja leikki kaunein vaan —
äidit ja lapset naurain.
Vaan sitäpä emme nähdä nyt saa,
tulma on sota Espanjan maan.
Arvoton veri työläisten
mielestä valtaherrain.

Vaan tottapa rosvo arvaa sen:
työmme on tosiarvoinen.
Asehet joilla murhaan käy
kättemme töitä näyttää.
Vuosi kun vaihtui uuteen taas
lehdengin jatkol historiaan.
— Valmistamamme aseet nuo
itsekin voimme käyttää.